Hea lugeja

Nele Labi

Sotsiaalministeeriumi
innovatsiooni asekantsler

Ravimite kättesaadavus on muutumas aina populaarsemaks teemaks, hõlmates peale apteegikorralduse ka logistikat, tarneahelaid, turvatunnet, EMOde koormust, regionaalpoliitikat. Tähelepanu koondumine on mõistetav, seda põhjustavad nii vananeva elanikkonna suurem ravivajadus kui ka heaoluühiskonna ja tehnoloogia arengust tingitud ootuste kasv. Need trendid mõjutavad apteegi rolli juba lähitulevikus. Kui Arvamusfestivalil arutlesime selle üle, kuidas valmistuda tervishoiuks aastal 2050, tuli tõdeda, et pole mõtet ennustada, milline on tulevik, küll aga on kindel, et selle baasiks on andmed. Tulevikuks saame valmistuda, kujundades turvalist andmepõhist tervishoidu ja mugavat kasutuskogemust ning seejuures inimlikkust senisest enam fookuses hoides. Sellest ajendatuna toon välja neli suunda, mis siluvad tulevikule teed.

Andmete targema kasutuse suunal on esikohal ravimiskeem, mis on juba kättesaadav, ent veel arenemas – aasta lõpuks loodame oluliselt suuremat kasutust. Mõjudena ootame selgemat ravimiinfot patsiendile, seejuures paremat andmekvaliteeti tervise infosüsteemis, aga peamiselt siiski paremini läbimõeldud ravimite koostoimet ja loodetavasti vähem välja ostetud ja kasutamata jäänud ravimeid.

Teine andmepõhine arengusuund on farmakogeneetika. Õigusruum sai aasta algul loodud, andmed on geenivaramus olemas, praegu ootame esimese riikliku geenipõhise tervishoiuteenuse rakendumist, et järgmisena geenipõhised ravimisoovitused vajajateni tuua.

Ravimivaru ja sujuv tarneahel on kättesaadavuse alustalad, ent lõpptarbija vaates on olulisim tema enda võimalus ravimid soovitud ajal ja kohas kätte saada. Inimeste ootused on erinevad – kes tahab isiklikku kontakti, kes võimalikult kontaktivaba teenust, ühele apteek, teisele kapp, kolmandale robot, neljandale kuller. Riigi vaates on oluline tagada turvalisus ja läbipaistvus, kasutuskogemuse arendamise jätame ettevõtjate kätesse. Kättesaadavuse paindlikkuse suurendamiseks oleme ette valmistanud eelnõu, mis võimaldab soovi korral ravimeid iseteeninduslahendustest osta, samuti on töös lahendused, mis võimaldavad e-apteekidest kauba senisest kiiremat klientideni toimetamist igas Eesti otsas.

Tervisenõu saamiseks inimesed juba kasutavad tehisaru, selle käest küsitakse ka ravimite kohta ja vastusega tullakse otse apteeki. See ei muutu, sellega tuleb kohaneda, veelgi enam, peame oskama selle kasulikuks pöörata. AI-teadlikkuse tõstmine, seejuures terviseteemades, on arengusuund, mida saame ja peame kõikjal ja koos edendama.